

RIKSSKÅdeBANAN 2008

Innehåll

Sidan 3	Förord
Sidan 4	Anställd och förtroendevalda
Sidan 5	Årets eldsjäl, Stina Oscarson
Sidan 6	Årets som gick. Händelser i Riksskådebanan
Sidan 7	Margareta Ståhl. Ännu en eldsjäl
Sidan 8	Fortsättning på Årets som gick
Sidan 9	Nystartade Skådebanan i Jönköpings län, två eldsjälar
Sidan 10	Fortsättning på Året som gick
Sidan 11	Ytterligare två eldsjälar, Mireille Bergström, Bengt Göransson
Sidan 12	Fortsättning på Året som gick
Sidan 13	Måns Wränge, ny rektor för Kungliga Konsthögskolan
Sidan 14	Fortsättning på årets som gick
Sidan 15	Uppsökande verksamhet
Sidan 16	Fortsättning på året som gick
Sidan 17	Fortsättning på året som gick
Sidan 18	Installationen och människan
Sidan 19	Peter Wahlbäck, också eldsjäl
Sidan 20	Fortsättning Peter Wahlbäck
Sidan 21	Orden
Sidan 22	Åsa Maria Hedberg, ung eldsjäl
Sidan 23	Om Åsa Marias väg till konsten
Sidan 24	Mix
Sidan 25	Här finns de regionala skådebanorna
Sidan 26	Cilla Rohdin
Sidan 27	Intervju med Cilla, eldsjäl i Dalarna
Sidan 28	Årsammanställning för år 2008, resultat och balansräkning
Sidan 29	Fortsättning årsammanställning
Sidan 30	Verksamhetsplan för Riksskådebanan 2009
Sidan 31	Fortsättning verksamhetsplan
Sidan 32	Revisorernas berättelse

Denna publikation berättar om verksamheten i Riksskådebanans regi under 2008.

*Omslagsbilden: Han spelar i gatuvimlet. Namn? Han ruskar på huvudet.
Musiken är varm, bekant, bekväm, festlig. Varifrån kommer den? Sydeuropa, östeuropa?
Låter den inte som cirkus? Framför honom på marken finns en liten burk. Någon lägger
i en krona. Han nickar, och blåser vidare.*

Produktion: Riksskådebanan, Stadshusplatsen 3, 149 30 Nynäshamn

www.skadebanan.org

Foto och art director: Tapani Björkbacka

Foto och text: Ulla Tengling

Tryck: Edita Västra Aros, Västerås 2009

Förord

Installation.

När ordet *installation* kom in i konstvärlden så var det svårt att ta i det.

Hade det kvar sin gamla betydelse?

Eller hade det blivit ett begrepp för något helt annat?

Det finns en ståuppare i Halland – han har samma namn som en präst i Göteborg.

När Riksskådebanan ställdes inför produktionen av den hör årsboken sökte vi upp – nej inte ståupparen utan prästen.

Han är mera en installation, sa tipsaren.

Ståupparen får vara ståuppare. Men den här han är något mera, man kan gå runt honom, kika på honom från olika håll, och bli full av frågor, och associationer. Läs sidan nitton.

Men frågar den tvivlande.

Kan en människa vara en installation?

Jodå, blev svaret. En människa kan vara precis vad som helst.

Sen gick vi lös på en installation till – eller en installatör. Åsa Maria. Läs sidan tjugotre.

Hon har inte gått spikrakt utan funderat sig fram.

Men har installationer eller installatörer något med Skådebanan och skådebanerörelsen att göra.

Jodå, är svaret.

Det är kanske kring dem som vi ska samlas.

De får oss inte bara att bli konfunderade, de får oss att se mera av den roll-lek som inte alls har så mycket med tevespelens roll-lekar att göra, men desto mer med de där förstållningslekarna som säger att passa dig så att inte du blir jag eller tvärtom. Vem är då publik? Och finns det en publik?

Skådebanerörelsens idé är att sammanföra konst, kultur och människor där behoven finns utifrån en rättviseaspekt. Läs om året som gick och lite till. Varmt välkommen.

Med vänliga hälsningar

Ulla Tengling

förbundssekreterare

Tommy Ternemar

förbundsordförande

Anställd och förtroendevalda

Riksskådebanan har under kalenderåret 2008 haft fem styrelsemöten i mars, juni, augusti, september och november, samt sex sammanträden i styrelsens arbetsutskott.

Riksskådebanans kansli har under året befunnits i Nynäshamn

Anställd vid Riksskådebanan har under året varit förbundssekreteraren Ulla Tengling.

Styrelsen har under året bestått av

Ordförande Tommy Ternemar
Anders Nordström, vice ordförande
Zenita Bergman
Susanne Simonsson
Göran Sarring
Cilla Rodhin
Gerd Klang

Ersättare har varit
Maria Nyman Stjärnskog
Thomas Tegnér

Revisorer
Anders Magnhagen
Anders Lindby

Revisorsuppleant
Åsa Ulander

*Stina Oscarson, ung konstnärlig ledare för Orienteatern i Stockholm, tog under 2008 initiativet till nätverket bakom den "skuggutredning" som följde den statliga kulturutredning som arbetade under hela året med att skriva fast en ny kulturpolitik.
- Det finns osynliga värden i konsten och kulturen, det blir vår sak, skuggutredningens, att se till att kulturutredningen inte tappar bort dem. Vi står inte i opposition till utredningen, vi är ett stöd.*

Året som gick. Riksskådebanan år 2008

I denna berättelse över Riksskådebanans verksamhet under år 2008 utgår redovisningen från den verksamhetsplan som årsmötet 2008 fattade beslut om. Sammanfattningsvis kan sägas att Riksskådebanans så gott som i varje detalj följt planen, och att verksamheten varit synnerligen aktiv och framåtsyftande.

De händelser som under året satt och sätter särskilda spår är att ännu en regional skådebana såg dagens ljus, region Jönköpings län, samt att den främste bidragsgivaren Statens Kulturråd aviserade en annan ordning när det gällde ansökningsförfarandet, då man beslutade att varje region söker bidrag för sig och Riksskådebanan för sig.

Dispositionen i redovisningen nedan följer verksamhetsplanen, genom att bitvis citera den och sedan kommentera den utifrån det som faktiskt blev av.

” I likhet med tidigare år kommer Riksskådebanan under 2008 att verka för fördjupade kontakter och mera samverkan med samtliga medlemsorganisationer. Vidare eftersträvar Riksskådebanan att under 2008 fördjupa samverkan med de kulturinstitutioner vars idé är att vara rikstäckande samt även med andra rikstäckande organisationer som kan inspirera till nya kontakter med skådebanan på lokal och regional nivå”

Hur gick det?

De väsentligaste medlemsorganisationerna i Riksskådebanan är de regionala skådebaneorganisationerna. Under året som gick fördjupades kontakterna i konkret handling med flertalet av de regionala skådebaneorganisationerna. Ett exempel på det är den samverkan kring de regionala kulturseminarierna som genomfördes under hösten på temat kultur, demokrati och sponsring . Ännu ett exempel på det är arbetet med skådebanerörelsens eget idé- och måldokument som fortsatt att vara i fokus för diskussion under hela året, inte minst under den traditionellt genomförda höstkonferensen. Under året har Riksskådebanan fördjupat kontakterna med centrala medlemsorganisationer som Verdandi, PRO, Studieförbundet Vuxenskolan, ABF och Fontänhusen i Sverige.

Samverkan har skett med samtliga nämnda organisationer, främst genom samtal som gällt respektive organisations idé- och verksamhetsutveckling där Riksskådebanan presenterat erfarenheter, tankar och metoder för att göra konst och kultur mera tillgängliga såväl fysiskt som intellektuellt. Likartade samtal har Riksskådebanan tagit initiativ till i samverkan

med organisationer som Länsteatrarna i Sverige och Svenska riksteatern, apropå beslutet att samverka med kulturinstitutioner vars idé är att vara rikstäckande och där idén är att inspirera till samverkan på regional och lokal nivå. Länsteatrarnas intressesammanslutning har även under året prövat frågan om eventuellt centralt medlemskap i Riksskådebanan, men beslutat sig för att hellre fördjupa det informella nätverksarbetet samt uppmontrat Riksskådebanan att i sin tur rekommendera regionala skådebanor till mera kontakt med regional teaterverksamhet.

Även Musikerförbundet samt Teaterförbundet har under året uppvaktats av Riksskådebanan dels i syfte att ge mera information om Riksskådebanans idé, dels i syfte att erbjuda medlemskap.

Tidningen Byggaren, byggbranschens tidning, har på eget initiativ föreslagit samverkan med Riksskådebanan och fackförbundet Byggnadsarbetaren i syfte att få fram berättelser som lyfter fram både människor och händelser i en turbulent bransch i samband med de kulturella förändringar som äger rum på arbetsmarknaden i konsekvens med en ny Europapolitik.

I verksamhetsplanen för 2008 står också om betydelsen av att skapa förståelse:

”I det opinionsbildande arbetet är Riksskådebanan under 2008 trogen den strategi som legat fast sedan flera år tillbaka; att på skilda sätt skapa förståelse för och intresse kring skådebanerörelsens sak vilket sammanfattat innebär att verkliga konst- och kulturupplevelser är en rättighet för alla. Parallellt med det opinionsbildande arbetet att skapa förståelse för konstens och kulturens betydelse för den enskilde - pågår arbetet i Riksskådebanan under 2008 med att både skapa förståelse för konstens och kulturens betydelse i och för ett demokratiskt samhälle och för skådebanerörelsens eget inre arbete som i likhet med andra folkrörelser bärs upp av en idé och vilja till demokrati”

Hur gick det?

I varje nyhetsbrev - en gång per månad - som Riksskådebanan främst genom förbundssekreteraren presterat under året har skådebaneidén om konst och kulturupplevelser som en rättighet för alla varit helt dominerande, samt har tanken fortlöpande lyfts fram om sambandet mellan demokrati, kultur och folkrörelsearbete.

Riksskådebanan har under året medverkat främst genom organisationens förbundssekreterare - som inbjuden talare tillika samtalspartners vid sammankomster ordnade av konst- och kulturintressen där Riksskådebanans och skådebanerörelsens idéer både har efterfrågats och där

Margareta Ståhl, fil doktor i konstvetenskap, verksam vid arbetarrörelsen Arkiv och bibliotek, medverkade vid Riksskådebanans höstkonferens i riksdagshuset i november 2008, och berättade om alla konstskatter som bokstavligen både är gömda och glömda i föreningslivets egna lokaler. – Speja alltid in konsten när ni sitter i föreningslokaler, ni kan finna verkliga skatter, uppmuntrande hon konferensens deltagare.

Riksskådebanan varit initiativtagare.

Riksskådebanan har även genom förbundssekreteraren och förbundsordföranden medverkat med debattartiklar just på temat människor, konst och kultur både på Riksskådebanans hemsida och i landsortspress. Möten som Riksskådebanan själv tagit initiativ till handlar inte minst om möten med statsmakten; regering och riksdag i syfte att presentera en unik rörelse inom kulturområdet där rättvise-, solidaritets- och demokratispekten står i centrum .

I verksamhetsplanen för 2008 står även om hur viktigt det är att verksamheten inte har ett kommersiellt uppsåt.

” Ståndpunkten att konsten och kulturen som ordnas eller förmedlas av och i skådebanaregi inte ska ha ett kommersiellt uppsåt är central både i den konkreta verksamheten som ordnas i skådebanans namn och i skådebanerörelsens opinionsbildande arbete ”

Hur gick det?

Under året har absolut inget som Riksskådebanan ordnat haft kommersiellt uppsåt; denna synpunkt, att skådebanerörelsen är fri från kommersiellt uppsåt, har också systematiskt framförts i alla opinionsbildande sammanhang under året. Då detta är själva kärnan i skådebaneverksamheten, vilket har med organisationens trovärdighet och kvalitet att göra, har det varit synnerligen viktigt att förfäktat denna grundläggande idé.

I verksamhetsplanen för 2008 talas det om idédokumentets betydelse:

” Under 2008 är det viktigt att skådebanerörelsen genom medlemsorganisationer, förtroendevalda och anställda - är involverade i det samtal som startat under 2007 kring det för rörelsens gemensamma idédokument som ytterst handlar om engagemang för konst och kultur på frivillig grund. Tanken bakom detta samtal är att både nå ett direkt och långsiktigt resultat och samtidigt uppmuntra till den ”vi- och solidaritetskänsla” som ett gemensamt samtal bör leda till”.

Hur gick det?

Under Riksskådebanans höstmöte ordnades särskilda diskussioner där anställda, förtroendevalda och representanter för medlemsorganisationer mycket aktivt deltog i diskussionen kring skådebanerörelsens idédokument, helt i linje med 2008 års årsmötes vilja och beslut. Och där sedan tankarna och idéerna från denna diskussion vävdes in i det dokument som läggs till grund för 2009 års årsmötesbeslut. Bland annat i det återkommande nyhetsbrevet har skådebanerörelsens roll som solidaritetsrörelse strukits under flera gånger under 2008 - därför att själva rörelsens idé bygger på solidaritet, det vill säga inte hjälp, utan en genuin vilja att dela med sig, och solidaritet i relationen mellan de personer och organisationer

som är verksamma i rörelsen. Där tanken mest åt dem som har minst är ett fundament.

I verksamhetsplanen för 2008 talas det klart och tydligt om var skådebanerörelsen har sin identitet:

”Skådebanerörelsens identitet i folkrörelsetraditionen ska genomsyra Riksskådebanans verksamhet under 2008. Riksskådebanan ska i sitt opinionsbildande arbete övertyga om betydelsen av att konst och kulturmöten ordnas inom folkrörelser och av folkrörelser därför att folkrörelser i likhet med konst och kultur är kulturbärare.

Riksskådebanans sak under året blir därför att ständigt tala om engagemangets och intressets betydelse hos alla dem som finns i skådebanevärlden; det vill säga att alla de personer som anförtros ett uppdrag i skådebanerörelsen ska kunna motivera sin plats.

Denna tanke och strategi är en ödesfråga för skådebanerörelsen i likhet med andra folkrörelser. Väl medveten om varje skådebane-enhets självständighet inom skådebanerörelsen anser Riksskådebanan att det är nödvändigt att den regionala verksamheten korresponderar med Riksskådebanans arbete. På samma sätt som är viktigt att de regionala verksamheterna bekräftas genom Riksskådebanans arbete.”

Hur gick det?

Riksskådebanan främst genom förbundssekreteraren har i hela sin verksamhet, också i skrift och vid gemensamma träffar inom organisationen och i samtalet med regering och riksdag ständigt talat om skådebanerörelsen som bärare av folkrörelseidentiteten. Folkrörelseidentiteten har också varit aktuell i de sammanhang där förbundssekreteraren mött nya förtroendevalda i skådebanerörelsen, vidare har denna identitet haft stor betydelse i de samtal som också förts inom styrelsen för Riksskådebanan och i styrelsens arbetsutskott. Folkrörelseidentiteten spelar och har under året spelat stor roll för förståelse av förtroendeuppdragets eller anställningens dignitet inom skådebanerörelsen. I synnerhet när Riksskådebanans styrelse mötte Kulturrådets ledning i protest mot den nyordning, som till skådebanerörelsens stora förvåning, anmälades av Kulturrådet till Riksskådebanan strax före midsommar 2008, blev detta samtal, om identitet, särskilt intressant och kontroversiellt då bidragsgivaren i fortsättningen hävdade att man skulle betrakta skådebaneorganisationen som flera i stället för en. Skådebanerörelsens hemvist i folkrörelserna har även under året präglats samtalen mellan skådebaneregioner och Riksskådebanan.

Genom att vara en del av den stora folkrörelsetraditionen understryker skådebanerörelsen att det demokratiska arbetet, och den demokratiska traditionen, är avgörande då rörelsen

Under år 2008 bildades Skådebanan region Jönköpings län. Thomas Tegnér till vänster, är regionens ordförande. Här ses han tillsammans med Jonas Lundin, också aktiv i samma skådebana. Skådebanan Jönköpings län fokuserar på tillgänglighet för människor med handikapp. Thomas Tegnér agerar som bildberättare för synskadade när Smålands Musik och Teater ger teaterföreställningar.

ska motivera sin existens. Till sitt väsen är varje folkrörelse en proteströrelse, där människovärdet aldrig kan huka för marknadsvärdet, en rörelse i riktning mot en ordning där det finns *en absolut och gemensam vilja* att den bärande idén, ja själva *saken*, i skådebanerörelsens fall, att ordna möten mellan konst, kultur och människor utifrån en rättvisaspekt, överskuggar alla andra intressen.

I verksamhetsplanen för 2008 går det också att läsa om relationen mellan Riksskådebanan och regionala skådebanor:

” En förklaring till det minskade stödet till Riksskådebanan från staten för år 2008 är bidragsgivarens uppfattning att den regionala verksamheten inte möts av tillräckligt stort lokalt och regionalt gensvar/intresse.

Under 2008 kommer Riksskådebanan att ha fortlöpande kontakter med de regionala skådebanorna, i syfte att stötta och uppmuntra, men också för att granska om det centrala bidrag som fördelas och förmedlas under året av Riksskådebanan kommer till största möjliga nytta. Riksskådebanan kommer därför i likhet med 2007 att kräva att varje skådebanaregion som tar emot statsbidrag från Riksskådebanan rapporterar till Riksskådebanan om hur bidraget har använts bl a genom att berätta om hur många möten som har ordnats mellan konst, kultur och människor där behoven finns. Riksskådebanans uppgift under 2008 är att vara till stöd i varje enskild skådebanaregion och bistå med hjälp när det gäller att motivera lokala och regionala bidragsgivare om betydelsen av skådebaneverksamhet.”

Hur gick det?

Riksskådebanan har under året haft fortlöpande kontakter med de regionala skådebanorna, och specifika möten i så gott som samtliga fall på plats inom de regionala skådebanornas egna verksamhetsområden. I flertalet skådebanaregioner har Riksskådebanan haft kontakt både med förtroendevalda och verksamhetsansvariga, och på andra håll, främst med verksamhetsansvariga. Därtill finns de regionala skådebanorna brett representerade i Riksskådebanans styrelse, genom personer som har förtroendeuppdrag på den regionala nivån. Detta förhållande underlättar självfallet kontakten med förtroendevalda. I de fall där Riksskådebanan ansett att det fördelade stödet inte kommit till största möjliga nytta, har styrelsen för Riksskådebanan agerat genom att inte dela ut bidrag.

Nytan har inte minst kunnat avläsas i de rapporter från de regionala skådebanorna till Riksskådebanan som fortlöpande berättat om hur många möten som har åstadkommit mellan konst, kultur och människor - utifrån en rättvisaspekt. De regionala skådebanornas förmåga att leva upp till det som är stadgat om den regionala skådebanans ansvar varierar.

Nya Skådebanan i Stockholms län samt Skådebanan i Mellersta Norrland har under året tagit emot reducerade bidrag därför att Riksskådebanan ansett att verksamheten varit för begränsad. Riksskådebanan har dock tagit ett flertal initiativ för att förbättra och förändra läget på de båda platserna

Genom att bland annat ta initiativet till de regionala seminarierna på temat konst, kultur, demokrati och sponsring, som i huvudsak genomfördes under hösten, har Riksskådebanan varit till stöd i arbetet för att motivera lokala och regionala bidragsgivare om betydelsen av skådebaneverksamhet.

I verksamhetsplanen för år 2008 talas det också om det fria och frivilliga:

”Det är betydelsefullt att de personer som engageras regionalt och lokalt i det fria och frivilliga skådebanearbetet har sin förankring bland de medlemsorganisationer som står bakom de regionala skådebanorna.”

Hur gick det?

Under 2008 har Riksskådebanan främst genom förbundssekreteraren agerat för denna sak; inte minst i samband med nomineringar och val till de regionala skådebanestyrelserna. Riksskådebanans valberedning har även under året fört samtal med förbundssekreteraren om betydelsen av att Riksskådebanans egen styrelse består av styrelseledamöter med denna förankring därför att detta är en fråga som handlar om organisationens trovärdighet, tidigare nämnd *identitet* samt respekt såväl hos medlemsorganisationer som hos bidragsgivare.

Ur verksamhetsplanen för 2008 berättas om årsmötet 2008:

”Riksskådebanan kommer under 2008 att ordna årsmötet där Riksskådebanan sedan augusti 2007 har sitt kansli, i Nynäshamn.”

Hur gick det?

Riksskådebanan ordnade sitt årsmöte mars i Nynäshamn 2008.

Årsmötesförhandlingarna föregicks av en guidning i Nynäshamns kommun; guidningen innebar att samtliga, såväl ombud som gäster, inbjöds till en resa med buss där bland annat lokala platser med rik kulturhistoria som Sorunda och Ösmo besöktes. För utmärkt guidning svarade kommunens antikvarie Maria Landin. Årsmötesförhandlingarna leddes av Tommy Söderblom, kommunfullmäktiges ordförande i Nynäshamn. Inledningsvis uttryckte han sin stora tillfredsställelse över att Riksskådebanan hade valt Nynäshamn, inte bara som plats för det aktuella årsmötet utan också som plats för Riksskådebanans huvudkontor. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

*Mireille Bergenström och Bengt Göransson,
Två veteraner i KulturSverige, hon projektledare på Riksteatern, han aktiv föreläsare och
pensionsålderströtsare. När Riksskådebanan genom Tankesmedjan i Nynäshamn inledde
höstsäsongen var Bengt Göransson på plats och berättade om det absoluta sambandet mellan
demokrati, kultur och varje människas rätt att förstå sin egen värdighet.*

I verksamhetsplanen för 2008 går det också att utläsa om en särskild sammankomst för förtroendevalda och verksamhetsansvariga:

”Riksskådebanan kommer under 2008 att ordna en särskild sammankomst för verksamhetsansvariga och förtroendevalda i de regionala skådebanorna, där frågor om verksamhetens finansiering på lokal och regional nivå kommer att vara centrala”

Hur gick det?

Den planerade verksamheten fick ett delvis annat innehåll än vad som först var tänkt; eftersom Riksskådebanan insåg betydelsen av att efter sommarens turbulens (Kulturrådets agerande) snarast ordna ett samtal såväl mellan den statliga bidragsgivaren som verksamhetsansvariga och ordföranden i varje skådebanaregion. Samtalsämnet rörde sig främst om vad Kulturrådets nya idé skulle få för konsekvenser, när varje region fortsättningsvis skulle söka bidrag för sig, och Riksskådebanan för sig, för verksamhetsåret 2009.

För programmet för sammankomsten som hölls i riksdagen, socialdemokraternas kansli den 26 september svarade Riksskådebanan. Särskilt inbjudna var med tanke på den aktuella situationen företrädaren för Statens Kulturråd avdelningschefen *Mika Romanus* samt förhandlingschefen från KFO *Ulf Svahn*.

Och för att hålla idéerna vid liv och ge inspiration inför den uppkomna situationen när flera kände oro inbjöds även till denna dag professorn *Staffan Larsson*, Linköpings universitet, som talade om skådebanerörelsens identitet, själva folkbildningens idé och vision.

Flertalet av verksamhetsansvariga och ordföranden i skådebanerörelsen deltog under dagen, även Riksskådebanans styrelse var på plats.

Ur verksamhetsplanen för 2008 går det även att läsa om planerad höstkonferens och om inriktningen av densamma:

”Riksskådebanan kommer under året också i likhet med tidigare år att ordna en så kallad höstkonferens på temat idé och erfarenhetsutbyte. Även här kommer frågan om finansiering att vara i fokus”

Hur gick det?

Riksskådebanan ordnade höstkonferensen den 28 och 29 november i Stockholm, i riksdagen.

Deltog gjorde såväl verksamhetsansvariga för regionerna som ordföranden för desamma, vidare deltog gäster från medlemsorganisationerna samt fanns även lokala samarbetspartners - i den front/ utvecklingsverksamhet som Riksskådebanan bedriver i Nynäshamn på plats. Temat idé och erfarenhetsutbyte kom till uttryck på skilda sätt. Då konstdansen varit den minst uppmärksammade

konstformen i skådebanerörelsen under lång tid, valde Riksskådebanan att just fokusera på denna konstart. Följdriktigt fokuserades konstformen på så sätt att chefen för det statliga Dansmuseet i Stockholm, *Erik Näslund*, inledde höstkonferensen med en bred presentation av dansens/konstdansens idé och historia, och hur konstdansen successivt blivit en respekterad och integrerad del av svensk konst- och kulturpolitik. Den första dagen under höstkonferens avslutades med besök under kunnig ledning på *Dansmuséet*, samt presentation av levande dans av konstnären *Peter Kleinwichts*. Idé - och erfarenhetsutbytet handlade vidare om en introduktion i ung dramatik, som vill gestalta nutidslivets dilemman, genom den till Kungliga dramatiska teatern knutna författaren *Mats Rosén*. Nyttillträdde rektorn *Måns Wrangé* vid Konstakademien medverkade genom att både presentera den utbildning han ansvarar för samt genom att presentera ett par egna installationer, bland annat medelmåttan *”Marianne”*. Vidare medverkande under höstkonferensen tre studenter från de skilda konstnärliga högskolor i Stockholm, Musikhögskolan, Konstfack och Teaterhögskolan. De tre förklarade det egna yrkesvalet och berättade om hur de både såg på sig själva, på konsten och på framtiden. Även doktorn i konsthistoria *Margareta Ståhl*, knuten till Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek medverkade genom att ge exempel på dolda konstskatter i föreningslivets egna hus och uppmuntrade skådebanerörelsen att skapa samtal och medvetenhet kring denna gömda konst.

Höstkonferensen som hölls i riksdagshuset gav även rika möjligheter till samtal kring skådebanerörelsens idé- och måldokument, samtliga som deltog i detta samtal uppmuntrades att informera Riksskådebanan genom förbundssekreteraren om det väsentliga i varje gruppsamtal, allt i syfte att bredda informationsbasen i det som var på väg att bli det slutliga mål- och idédokumentet. Samtliga som deltog i mötet uttryckte egna uppfattningar i öppet plenum om skådebanerörelsens prioriteringar och framtid. Beslutet att låta skådebanerörelsens ekonomi vara i fokus, allt enligt verksamhetsplanen, blev under höstmötet av mindre betydelse då denna fråga helt dominerat sommarens och den tidiga höstens gemensamma diskussioner och då Kulturrådets beslut om att varje regional skådebana söker och ansvarar för egna bidrag redan låg fast.

I verksamhetsplanen för 2008 sägs det också en del om publicistisk verksamhet och om seminarier:

”I sitt externa opinionsbildande arbete kommer Riksskådebanan att fokusera mera på publicistisk verksamhet och mindre på seminarieverksamhet genom att exempelvis producera en idéskrift om kultur, utöver den årsbok som produceras i samband med Riksskådebanans årsmöte och som tjänar det dubbla syftet att både vara

Nytilträdde rektorn för Kungliga Konstakademien i Stockholm, Måns Wränge, talade när Riksskådebanan hade sin höstsammankomst under 2008. En fråga som ligger Måns Wränge varmt om hjärtat handlar om att minska snedrekryteringen till högre konstnärlig utbildning. Inom de konstnärliga högskoleutbildningarna är det förhållandevis få som kommer från miljöer där man inte har akademisk tradition eller där det av andra skäl inte fattas pengar.

- *Det är mycket viktigt att alla slags erfarenheter blir representerade i den konstnärliga utvecklingen, som högskola kan vi inte vara passiva.*

årsredovisning/verksamhetsberättelse och marknadsföringsmaterial. Denna förskjutning motiveras inte minst av att en ny kulturpolitik är på väg att ta form med andra kulturpolitiska förtecken än dem som gällt under de senaste trettio åren”.

Hur gick det?

Riksskådebanan kom inte att fokusera på mera publicistisk verksamhet än på seminarieverksamhet; helt enkelt därför att flertalet av de regionala skådebanorna bejakade samverkan med Riksskådebanan då det gällde att ordna regionala seminarier på temat konst, kultur, demokrati och sponsring. Tvärtom ordnade Riksskådebanan under 2008 i samverkan både med regionala skådebanor och inom ramen för front/utvecklingsverksamheten i Nynäshamn fler seminarier än någonsin tidigare. Vidare kom idéskriften om kultur utöver den årsbok som produceras i samband med Riksskådebanans årsmöte att skjutas framåt i tiden, då denna bok/skrift blev en fråga där styrelsen (efter det att verksamhetsplanen antagits under årsmötet 2008) ansåg att själva formen för skriften skulle diskuteras ytterligare inom styrelsens hägn. Material finns för att ge ut idéskriften.

I verksamhetsplanen för 2008 finns det även ambitioner gällande Hemsidan, och om en förestående utvecklande samverkan i Nynäshamn!

” Riksskådebanan kommer att arbeta mera aktivt med Hemsidan adress www.skadebanan.org Riksskådebanan kommer under året att själv bedriva verksamhet, genom bland annat och tillsammans med andra lokala aktörer i Nynäshamn ansvara för en föreläsungsverksamhet på temat idédebatt”

Hur gick det?

Riksskådebanan har under året haft mera information på hemsidan än under tidigare år. Främst finns det här fler referat från särskilda händelser där Riksskådebanan varit med, själv arrangerat eller medverkat. Här finns också aktuella kommentarer till händelser inom konst- och kultursfären. Vidare återfinns de nyhetsbrev som Riksskådebanan producerar en gång i månaden på organisationens hemsida.

Vidare ska tilläggas att Riksskådebanan fortlöpande uppmuntrat regionala skådebanor att ytterligare förbättra sina respektive hemsidor; bland annat genom att uppmuntra till erfarenhetsutbyte mellan regionerna.

Riksskådebanans egen verksamhet, en front- och utvecklingsverksamhet, har under året rönt stor uppskattning i Nynäshamn där Riksskådebanan sedan 2007 har sitt centrala kansli. Med front- och utvecklingsverksamhet menas sådan verksamhet som *prövas* och *utvärderas* - och som sedan kan rekommenderas inom övriga skådebanerörelsen. Riksskådebanan har aktivt sökt samarbetspartners

i Nynäshamn som väl svarar mot skådebanerörelsens idé, om att verka där behoven finns och utifrån en rättvisespekt fastnat för Nynäshamns bibliotek samt Kvinnocafé i stadens miljonprogramsområde Backlura. Biblioteket därför att det styrs av idén att söka upp låntagare som ännu inte funnit vägen till biblioteket, och kvinnocafé som är ett initiativ av de kvinnor som bor i området och som kommer från en rad skilda kulturer med det gemensamma att de vill lära känna det svenska samhället samtidigt som de har ambitionen att bli respekterade för de erfarenheter och kunskaper som de själva bär på. Ännu en tanke med caféet som stöds av såväl det kommunala bostadsbolaget som kommunen, är att de kvinnor som är förhindrade av traditionella, religiösa och etniska skäl att vistas i samma lokal som män ska finna en fristad här. Den samverkan som Riksskådebanan inlett med biblioteket och kvinnocafé går under namnet Tankesmedjan Nynäshamn. Under våren och hösten ordnades på initiativ av Riksskådebanan Tankesmedjan föreläsningar på teman som socialpolitik, och apropå finanskrisen, när den var som hetast, en föreläsning som fördjupade kunskapen om krisens orsaker. Ytterligare exempel på föreläsningar som lett till idédebatt inom Tankesmedjans har varit förhållandet mellan Kina och Tibet, Stasis underrättelseverksamhet, Är flyttfågeln svensk? Och Kulturkommersialism. Omedelbara slutsatser av denna försöks/frontverksamhet är att den rönt stort intresse, att den verkligen skapat debatt och att det inte är uteslutet att finna föreläsare som medverkar på helt ideella grunder. Det har inte heller varit svårt att engagera namnkunniga föreläsare att besöka miljonprogramsområdet, inte heller har det varit svårt att nå besökare till den ovanliga lokalen i miljonprogramsområdet, och då handlar det om personer som trots att de levt i kommunen i många år, inte tidigare funnit anledning att komma till området.

I verksamhetsplanen för 2008 talas det om samtal med riksdag, kanslihus och Kulturråd:

”Riksskådebanan kommer under året att ha fortlöpande samtal med riksdagens kulturutskott i syfte att vinna förståelse för fortsatt utveckling av skådebanerörelsen. Av samma anledning kommer Riksskådebanan under året att ha fortlöpande samtal med Kulturdepartementet och Statens kulturråd.”

Hur gick det?

Riksskådebanan har haft fortlöpande kontakter med ledamöter ur riksdagens kulturutskott under hela verksamhetsåret, samtliga har blivit informerade om skådebanerörelsens arbete och tagit emot årsberättelsen för år 2007. När Riksskådebanan i april lämnade över en samlad redogörelse över 2007 års verksamhet till Statens Kulturråd var till exempel riksdagsledamoten från Dalarna Anneli Särnblad med, och underströk betydelsen av

”Uppsökande verksamhet”, ett eget begrepp och en tradition i folkrörelseSverige, handlar om att komma nära en medmänniska, få henne att känna tillit och tro på det som berättas. Det beprövade och framförallt framgångsrika konceptet kan med risk för viss förenkling beskrivas så här: Den som själv har blivit övertygad – eller rentav omvänd – är en trovärdig ”uppsökare”. I skådebanevärlden handlar det om att entusiasmera sina vänner i föreningslivet, i grannskapet eller på arbetsplatsen om att en speciell bok verkligen är värd att läsa, eller att en teaterföreställning eller kanske ett museum är värd ett besök. Den som känner sig osäker, eller kanske utlämnad och ensam om hon inte har någon i sällskap första gången hon ska vara med om en ny kulturhändelse, ska inte ens behöva tala om sin rädsla eller osäkerhet. Hon ska helt enkelt erbjudas vännens sällskap.

I skådebanerörelsen är ”Uppsökande verksamhet” mera aktuellt än någonsin.

skådebaneverksamhet utifrån sina egna erfarenheter i Dalarnas län. I riksdagens kulturutskott har om något politiskt parti ska nämnas, i synnerhet socialdemokraterna visat stort intresse för skådebanerörelsen. Under hösten har riksdagsledamoten Margareta Israelsson deltagit i den debatt om kulturpolitik som Riksskådebanan ordnade tillsammans med Skådebanan i Västmanland, och riksdagsledamoten Anne Ludvigsson deltog i motsvarande debatt som ordnades av Skådebanan i Östergötland. Vid särskilda träffar utöver dem som riksdagsledamöterna själva ordnat, exempel där LO varit värd, har Riksskådebanan genom förbundssekreteraren informerat om skådebanerörelsens idé och verksamhet. Ordföranden Tommy Ternemar som själv är riksdagsledamot har i det dagliga värvet i riksdagen bistått frikostligt med information om Riksskådebanans verksamhet.

Riksskådebanan har under året besökt Statens Kulturråd vid ett flertal tillfällen; alltid i syfte att skapa ökad förståelse för skådebanerörelsens sak och arbete. Riksskådebanans argument har bemötts med respekt. När det blev klart att Riksskådebanan och skådebanerörelsen ställdes inför nya krav från Statens Kulturråd; ledde detta till nya aktiviteter dels genom brevväxling men också med ett direkt möte med den nye generaldirektören för Kulturrådet Kennet Johansson. Den person som under ett par års tid handlagt Riksskådebanans och skådebanerörelsens sak, Jochum Landin, ersattes från och med hösten 2008 av handläggaren Ingrid Hemström. Under året har förbundssekreteraren haft särskilt möte med henne i syfte att informera och introducera henne i skådebanerörelsens idé, tradition och vision samt i skådebanerörelsens absolut folkrörelseidentitet. Riksskådebanan har även genom förbundssekreteraren besökt Kulturdepartementet och stabschefen där och informerat om skådebanerörelsens idé och tradition och betydelse inom kulturpolitiken.

I verksamhetsplanen för 2008 utlovas nyhetsbrev varje månad:

”Riksskådebanans förbundssekreterare kommer under 2008 att via e-post skicka ett nyhetsbrev en gång i månaden.”

Hur gick det?

Nyhetsbrevet har skickats ut i skådebaneorganisationen, till medlemsorganisationer och till övriga samverkanspartners. Varje Nyhetsbrev har varit förenat med ett missiv som uppmuntrat de regionala organisationernas styrelser och verksamhetsansvariga att skicka brevet vidare efter eget gottfinnande. Nyhetsbrevets innehåll är baserat på de uppgifter som läggs på Riksskådebanan utifrån Riksskådebanans stadgar.

Fler händelser under år 2008 där Riksskådebanan varit aktiv!

Under 2008 inleddes året med två styrelsemöten med den styrelse som blev vald vid årsmötet 2007.

Den styrelse som valdes vid årsmötet 2007 fick följande sammansättning ordförande Tommy Ternemar, samt de ordinarie ledamöterna Anders Nordström, Zenita Bergman, Susanne Simonsson, Göran Sarring, Gerd Klang, Cilla Rohdin samt Ola Wirtberg. Som ersättare valdes Thomas Tegnér och Maria Nyman Stjärnskog.

Styrelsen för Riksskådebanan har under året sammanträtt i mars, i juni, i augusti, i september och i december. Förbundssekreteraren Ulla Tengling har deltagit vid samtliga styrelsemöten, varit fördragande i flertalet ärenden samt protokollfört samtliga styrelsemöten.

Tommy Ternemar är riksdagsledamot för socialdemokraterna, kommer från Kristinehamn och representerar Värmland i riksdagen. Han är också ledamot av riksdagens finansutskott. Av tradition är ordföranden för Riksskådebanan förankrad i Sveriges riksdag. Ledamöterna i Riksskådebanans styrelse har endast att verka för Riksskådebanans sak, och är inte valda för att representera något särintresse eller någon särskild skådebaneregion. Dock är de förankrade i skilda skådebaneregioner utom en som representerar en central medlemsorganisation. Anders Nordström är således ordförande för skådebaneregionen i Uppsala län, Göran Sarring är ledamot i Nya skådebanan i region Östergötland, Zenita Bergman är ordförande för skådebaneregionen i Västmanlands län, Susanne Simonsson är ledamot i styrelsen i skådebaneregionen i Skåne, Gerd Klang är kulturansvarig inom Pensionärernas Riksorganisation, Cilla Rohdin, ordförande för skådebanan i Dalarna, Thomas Tegnér, ordförande i den under året nystartade skådebanan i Jönköpings län och Maria Nyman Stjärnskog är ledamot i styrelsen för skådebaneregionen i Skåne. Ola Wirtberg, ledamot i Skådebanan Västra Götaland avsåg sig omedelbart uppdraget efter årsmötet, och har inte deltagit vid något styrelsemöte under verksamhetsåret. Sammankallande i valberedningen var Per Inge Ahlbäck, tidigare ordförande i skådebaneregionen i Västmanland.

Men det hände också en hel del annat 2008:

Nätverket Skådebanans vänner, en fri grupp med förankring i folkrörelser och kulturliv, och med sammankallande Tommy Lindberg, har under året bistått i synnerhet förbundssekreteraren med stöd såväl i det praktiska arbetet som stöd i samtal som handlat om prioritering och strategier i det dagliga arbetet som förbundssekreterare.

I februari 2008 inledde Skådebanan i Jönköpings län sitt arbete, Skådebanan i Jönköpings län sökte och vann inträde i Riksskådebanan i slutet av februari, och beviljades stöd för verksamheten vid Riksskådebanans styrelsemöte i juni.

Riksskådebanans har under året varit i kontakt med konst- och kulturintressen i Sörmland som uttryckt önskan om att starta ny skådebaneverksamhet. Förbundssekreteraren har vid ett par tillfällen besökt grupper av verksamma konstnärer i Katrineholm och i Eskilstuna som varit intresserade av att etablera en skådebana, men däremot ställt sig mera främmande inför tanken på folkrörelseidentitet och uppsökande verksamhet, varför saken har fått vila i väntan på ett mera uttalat intresse för skådebaneverksamhet från etablerade folkrörelseorganisationer.

Den statliga Kulturutredningens arbete pågick under hela 2008, och detta arbete gav genklang inom Riksskådebanan. Riksskådebanan valde genom förbundssekreteraren att bland annat engagera sig i den alternativa ”skuggutredningen” - då det visade sig att den statliga utredningen visade föga intresse för Riksskådebanans erfarenheter av kulturarbete och idéer om framtida kultur. För Riksskådebanan blev det väsentligt att inte minst via informella nätverk understryka betydelsen av att kulturpolitik fortsättningsvis ska vara en rättvisefråga, en väsentlig demokratifråga och inte något som i första hand ska handla om handel eller näringsverksamhet.

Riksskådebanans styrelse arbetsutskott, har utgjorts av, utöver förbundsordföranden Tommy Ternemar, ledamöterna Anders Nordström, i rollen som vice ordförande, och av Zenita Bergman. Förbundssekreteraren Ulla Tengling har deltagit vid samtliga möten och protokollfört dem. Under verksamhetsåret har arbetsutskottet sammanträtt för att i första hand förbereda styrelsens möten, men också för att diskutera frågor av mera principiell art som varit aktuella mellan styrelsens möten. Arbetsutskottets möten har ägt rum i april, i maj, i juni, i augusti, i september, i oktober, i november och i december. Styrelsen för riksskådebanan har sammanträtt i mars, i juni, i augusti, i september samt i november.

Skådebanan i Västra Götaland har under året aviserat ett namnbyte, där verksamheten ska ske i bolagsform under namnet Tillt, till skillnad från tidigare då den ordnats i Skådebanan Västra Götalands namn, dock med prefixet sedan flera år tillbaka, Kultur och Arbetsliv.

Riksskådebanan ansökte i likhet med övriga regionala skådebanor hos Statens Kulturråd om medel för verksamheten för 2009. Ansökningarna till Statens Kulturråd var förenade med frågor; där Riksskådebanan svarade att verksamhetsåret 2009 bland annat skulle fokuseras såväl på ungdom som på mångfaldsarbete. I ansökan framhöll

Riksskådebanan att man under 2009 instiftar ett särskilt kulturpris.

Kulturnämnden i Nynäshamn kom att spela en särskild roll under året, då förbundssekreteraren bjöds in i oktober för att inte bara tala om skådebaneverksamhet utan också om kulturens betydelse för en levande demokrati, inte minst i lokalsamhället.

Detta anförande kom att lägga grunden för ett långsiktigt samarbete som syftar till att både göra kulturen, kulturpolitiken och kulturnämnden mera känd i kommunen. Detta samarbete kan betraktas som en del av Riksskådebanans framåtsyftande verksamhet som ska kunna komma till användning i en rad svenska kommuner som vill betona kulturens och kulturpolitikens värde i ett demokratiskt samhälle.

Konst?

Kyrkoherden i Tuve församling i Göteborg, tio minuters bussresa från city, Peter Wahlbäck heter han, slår ut med armarna.

- Konst? Du talar om det sköna. Det vi inte kan vara utan.

Det finns en förklaring till att vi sitter här; inne i det vita tysta samtalsrummet i hans kyrka.

Peter Wahlbäck har gjort det som naturligtvis står varje präst fritt; att göra sin förkunnelse till konst. Det vill säga han använder sig av det konstnärliga uttryck som ligger honom närmast, som att orientera rätt i den vilda ordterrängen och hitta det där precisa tonfallet när han bara måste slänga käft med församlingen ja också under själva gudstjänsten. Eller när han förstår att hans uppgift är att visa Guds närvaro även inne på den ölstimmiga kvarterskrogen bland dem som tror att deras gud för länge sedan kastat ut dem med soporna.

Sedan ska sägas.

Han är inte densamme som ståupparen från Halmstad; de har bara namnet ihop. Fast prästen Peter stavar sitt bäck i efternamnet med ett ä, och den andre med ett e.

Konst?

Säger han igen.

-Jag tror inte att vi kan vara utan den. Den uppstår överallt. Den finns i oss. Mellan oss.

Nu är han femtio plus, och har varit präst i mer än ett kvarts sekel. Men det var inte hans val, försäkrar han. Hans skulle bli arkitekt. Rita och bygga hus. Men så kom den där guden emellan, och kastade honom till marken som i gammaltestamentlig tid. Trots protester var det bara att lyda. Hans tvekan handlade om osäkerheten och rädslan; för inte kunde väl han ta på sig något så allvarstygnt som att bli präst, han som fått diplom som klassens pajas? Inte var det han själv som kunde stå stadig i stormen, istället för husen som han hade tänkt att rita och att bygga? Och vad skulle dom säga, kompisarna, föräldrarna? om han valde något så besynnerligt yrke på gränsen till ren sinnesförvirring?

Att gud därtill hade planer på att skapa en maffig installation av gestalten Peter Wahlbäck, det var han helt ovetande om. Men så blev det.

För församlingsborna i Tuve är Peter något ditåt.

Han har nämligen under sin tid i Tuve blivit populär, folklig på ett eget sätt när han både promenerat och rusat på tvärs mot konventioner och förväntningar.

När Peter predikar är kyrkan full.

Och när församlingsborna gifter sig, döper sina barn eller ska begravas då är det Peter som efterfrågas.

Det första som hände när han kom till Tuve församling för tretton år sedan, var att han såg till att kyrkan gick med i den lokala företagareföreningen. I Tuve handlade det ju om, precis som på alla andra små platser med ett torg och ett köpcentrum, att alla slags verksamheter ska hjälpas åt; ge varandra tydliga konturer. Förstå varandras betydelse och originalitet. Övertyga församlingsborna, invånarna, medborgarna, om att gräset inte är grönare någon annanstans; varken inne i Göteborg eller på andra håll på Hisingen.

I övertygelsen ingick med andra ord mantrat att även Hemmakyrkan duger. Ja att den duger till nästan vad som helst, bara själva förkunnelsen får stå i mitten, för så heter det på kristet språk. Och förkunnelsen är trons kärna, säger Peter, och det är allvarligt.

Allt annat kan man skoja om. Men trons kärna, det är trons kärna. Den kan man inte bleka bort; eller fördunkla, inte smyga runt eller hutla med.

- Konst?

Säger han.

Och blir påmind om den där söndagsgudstjänsten, när det som alltid var alldeles vanliga dödliga människor från Tuve-torget som var med inne i kyrkan. Inte infösta, men inälskade, och inönskade. Då Peter just hade förklarat själva undret, om den obefläckade jungfrun, hon som fick besök av ängeln och som sedan födde världen en frälsare, en son.

- Och det tror du att jag ska gå på, barn utan att knulla, hade en av dem skrålat som inte hade för vana att gå till nattvardsbordet.

- Visst minns jag, säger Peter. Jo jag svarade, förklarade.

Det var ju viktigt att visa respekt för den mannens högljudda tvivel. Det obegripliga måste få sin plats. Det har sin plats. Konfirmanderna fanns ju också där. Han, den oförfärad, var ju den som ställde frågan de bar på. Utan honom hade väl gudstjänsten blivit fattigare? Eller hur?

- Konst? Säger han.

Installationen Peter Wahlbäck är inte svaret på något alls. Men kanske är han frågan.

- Konst? Säger han. Förbönen är en möjlighet.

Han bär sin tro; utan att kompromissa. Nådegåvan, den karismatiska väckelsen, är värt mer än guld där den öppnar låsta dörrar och slutna rum inom oss och låter solen tina

Peter Wahlbäck – präst som vågar.

mörkret, säger han. Han ogillar det självtillräckliga världsliga. Och det självtillräckliga kyrkliga. Hans kyrka är ingen politisk paroll, lika litet som en kyrklig bastion.

Hans kyrka står mitt i byn, eller hänger där, på anslagstavlan i affärscentrum bland begagnade stövlar, barnvagnar, tv-spel, Ikeasängar, vinterdäck och lediga katt- och barnvakter. För här tronar en ordentlig kyklig brevlåda. Lådan har Peter hängt dit. Alla är välkomna att förmedla en hälsning via lådan; en önskan om vem eller vilka människor som ska inkluderas i söndagens förbön.

Och så påminner han om avtalet med kvartersskögaren, som var muslim

- Men du förstår ju att jag inte bara tänker tala om gud eller Allah utan också om Jesus som är speciell för kristendomen, hade Peter förtydligat, för här skulle alla kort läggas på bordet. Självklart, hade krögaren svarat, visst vet jag det, visst förstår jag det, men dem du vänder dig till fortsätter likväl att vara mina matgäster! Dom tillhör ju dig från början. Du gör ditt - jag gör mitt.

Vi fortsätter att tala om konsten och om kulturen.

Om behovet av att gestalta tro och kyrka, om traditionen. Om kläder som står över alla trender. Mässhakar och kryckor.

Och om ikoner, det magiska mystiska ikonmåleriet som är på väg tillbaka.

Vi talar om själva leken, spelet. Bortom det spektakulära, bortom det kalkylerande.

Och om den vettlösa humorn.

- Självklart måste kyrkan bli bättre på att visa på det absurda, det orättfärdiga i att allt som ges ett pris. Omsorgspris. Sjukvårdspris. Livspris. Och att livet inte är relativt, utan att människovärdet ligger fast.

Men jag tror inte att det där kan mässas fram. Det måste sägas på ett annat sätt, säger han.

Och så hör jag honom vända och vrida på det där ordet än en gång:

- *Konst?*

Ord som förklarar

I svallvågorna efter den så kallade Skuggutredningen som fria kulturarbetare startade till *stöd* för den statliga Kulturutredningen, föddes tankesmedjan *De osynliga*.

Denna tankesmedja – icke att förväxla med Riksskådebanans Tankesmedjan Nynäshamn – har producerat en *parlör* med stort P – en *Ordbok för icke mätbara värden*.

I förordet till denna parlör står avslutningsvis:

” Vad är det största hotet mot demokratin i en fungerande demokrati, kan man fråga sig. Jo, självcensuren! Hur skapas den? Vilka krafter arbetar metodiskt för att för att forma den? Det är processer som inte är så synliga, vi kallar dem för Det Osynliga. Det som inte syns och därför inte går att benämna har en tendens att inte finnas för oss människor. Smaka på begreppen möjlighetshorisont, empativolyms och andlig ekonomi. Vad sägs om ett språkligt stimulanspaket? Ordet är Ditt!”

I själva Parlören finns sedan en rad ord och begrepp som definieras av en rad medverkande, där alla har det gemensamt att de är verksamma inom kultursfären.

Riksskådebanan väljer här ur Parlören ett antal av ord och begrepp (i alfabetisk ordning från *a* till *i*) med en definition av varje ord eller begrepp (det finns nämligen flera definitioner av samma ord.) Allt i syfte att väcka och att stimulera den fria tanken!

För den som vill läsa hela Parlören läs mera på www.detosynliga.se

Amatör

Betyder egentligen den som älskar. Ordet används dock ofta felaktigt som motsats till professionell, och då i nedsättande syfte för att påvisa att någon inte är tillräckligt begåvad för att försörja sig på sitt yrke.

Befolka tanken

Befolka tanken är viljan och orken att kliva in i en annans tanke och kritiskt, med öppet sinne undersöka vad den bär med sig för möjligheter. *Befolka tanken* kräver att man tar även omformulerade tankar på allvar, att man har tålamod och lyssnar på riktigt på det som finns i tankens rum.

Clown på köpcentra

Konstnärlig prostitution

Dröm

Prestationsbefrielse av tanken

Existentiell tillåtelse

Varje människa har rätt att finnas oavsett vad hon eller han åstadkommer i och med sitt liv.

Finkultur

Dåligt ord för den klassiskt borgerliga kulturen eftersom det innehåller en värdering. I begreppet i sig finns inget som talar för att just den här genren skulle hålla högre kvalitet. Fint och fult, högt och lågt, god och dålig kvalitet finns inom alla genrer.

Gemenskaper

De kollektiva krafter som formar och håller samman ett samhälle och som människorna gör till medborgare i ett land i stället för konsument i en galleria.

Högsta Gemensamma nämnare

I stället för att söka den lägsta gemensamma nämnaren bör vi alltid söka den högsta. Någonstans bortom allt oväsentligt finns en punkt där vi alla är överens och det är utifärd denna som varje samtal borde börja.

Immateriella värden

Tillhör kategorin icke mätbara värden. Exempel på nationalekonomiskt svåråtkomliga immateriella värden är t ex värdet av solidaritet och empati

Åsa Maria Hedberg, konstnär.

- *Jag utbildades i Sydafrika och lärde mig vilken betydelse konsten kan ha för ett samhälle som verkligen vill lyssna på sina medborgare. Konsten får sitt värde först när den kommunicerar, sätts i ett sammanhang. Jag vill att den installation jag gör ska få betydelse för människor som far illa. Jag är konstnär därför att jag tror att jag är bättre på att övertyga och argumentera med konstens språk, än med något annat språk.*

Åsa Maria Hedberg – så heter hon. Tjejen som blev konstnär, till sin egen förväning.

När Riksskådebanan talar om att ungdomar från alla miljöer ska ges likvärdiga möjligheter till högre konstnärlig utbildning, då vet Åsa Maria vad det handlar om.

Uppväxt i Härnösand på sjuttio – och åttiotalet, äldst i en syskonskara på fyra och fostrad i frikyrklig anda.
- Efter gymnasiet blev det raka spåret till pingstvännernas folkhögskola nere i Småland.
Det var där jag började fundera över hur lätt en eller ett par personer kan få med sig väldigt många på de egna idéerna bara förutsättningarna finns.

Det där blev utmanande. Något att tänka på om och om igen.
- Jag tycker inte om det; tänk dig, när det är sommar här i Jämtland, jag bor ju i Östersund sedan många år tillbaka, och jämtarna utropar sin president, eller rättare sagt han utropar sig själv, fastän han bor i Västergötland, så börjar det hejas å det vildaste. Kanske är det en lek, men det är inte behagligt. Jag vill inte vara med i det sällskapet, jag vill inte vara med i *hopen*. En *hop* tar inget ansvar, den kan göra vad som helst!

Och det där, att inte vara med i *hopen*, fick Åsa Maria att förstå att hennes lust och kall fanns i den konstnärliga verksamhet som vill väcka tanken hos varje enskild människa. Som vill agera, protestera. Ändra, förändra och beröra.

De fyra åren på Gotland där hon hamnade som ung organisatör inom frikyrkorörelsen och där hon nästan slet ut sig för att vara alla till lags blev särskilt betydelsefulla därför att hon för det första träffade en keramikern som gav henne nyckeln till sin keramiska verkstad. Och för det andra att hon kom med i en amatörteatergrupp, som drevs av en egensinnig men icke desto mindre begåvad teatermänniska.
Både keramikern och teatermänniskan blev förebilder.
- Jag lärde mig själv, gick igenom olika konstutbildningar, praktiserade som keramikern, experimenterade, träffade andra konstnärer och insåg att det inte var vilka utbildningar eller skolor som helst som dög om man skulle vara eller bli en av de yppersta. En av dem som räknades.

- När jag fick chansen att ta en konstnärlig examen i Sydafrika, då grep jag den. Likaså när det blev möjligt med ytterligare utbildning i England, där jag för övrigt lärde mig att blåsa glas, då tog jag den chansen också. Det bet. När jag

kom tillbaka till Östersund med det här i bagaget så räknades det. Eller så var det jag som räknades.

Jag är fantastiskt glad över de utbildningar jag har fått. Men jag vet också att det inte är lätt för den som inte kommer från miljöer där det inte är tillåtet att ta risker – att faktiskt ta risker. Det är inte heller så lätt att hamna rätt i konstnärsvärlden om man inte har med sig koderna från början. Man går inte rakt fram, det blir lätt rundgång. Att vara professionell konstnär i dag är detsamma som att ta risk, att sticka ut. Du ska bära dig själv. Du ska balansera på slaklina; din konst ska inte vara banal, vilket ibland är säljande, och därför kan det bli frestande att kompromissa för den som vill få ekonomin och vardagen att gå ihop och som inte heller är helt säker på sin professionella identitet. Och det är här jag ser utbildningens symboliska värde. Det faktiska är ju att du lär dig mycket i det du utbildas för, det symboliska handlar om att du blir trygg i det du gör. Och att du kan vägra kompromissen när det inte är du själv som väljer den.

De frågor som driver Åsa Maria och som sätter spår i hennes konst, handlar om människan och hennes ständiga sårbarhet och utsatthet. Även bödeln har ett hjärta, menar hon.

- Jag har valt att tala genom konsten, genom det jag gör, men det hindrar inte att jag vill se ett öppet samtal kring det som jag har gjort. Utan tvärtom. Vilka känslor föds? Vilka tankar tänks? Vart ska de ta vägen?

Bland Åsa Marias uppdragsgivare finns Statens Konstråd som har beställt ett gigantiskt konstverk till en statlig institution i Östersund:

- Jag kommer att göra ett träd, i keramik, med idéer som jag har inspirerats av genom mina samiska rötter.
- De rötterna som mina farföräldrar inte skulle kännas vid. Deras bakgrund passade inte *hopen*.

Det finns en tanke bakom varför just de där personerna är där de är.

Titta på bilderna här till vänster. Det är en mix. Kanske en slags installation - om man nu inte vill kalla det *collage*. Det finns en tanke bakom att just de här personerna är här.

Till vänster högst upp sitter två ungdomar. Det är Erik Hellsten elev på Konstfack och Marall Nasiri, elev på Teaterhögskolan.

På bilden under dem är det Alf Nilsson som talar. Alf är ansvarig för skådebaneverksamheten i Skåne, längst upp till höger en bild på dramatikern Måns Rosén, årets sensation på Kungliga Dramatiska teatern i Stockholm och på bilden längst ned till höger så ses en dam i röd dräkt. Hon heter Eva Swartz Grimaldi och var 2008 års stora kulturhändelse i egenskap av ordförande i den statliga Kulturutredningen. Av alla här är det säkert Alf Nilsson som ställde mest frågor under år 2008.

Vissa dagar hade han anledning att vara riktigt nervös; hur skulle det gå med den verksamhet han ansvarade för, och också för honom själv om inte hans tjänst kunde finansieras i fortsättningen? Skådebanan i Skåne i likhet med de allra flesta regionala skådebanor, och inte minst i likhet med Riksskådebanan, är beroende av statliga bidrag. Det har med verksamhetens karaktär att göra; det finns få som vill betala för något som de inte vet att de efterfrågar. För det är just det som skådebaneverksamheten handlar om; att söka upp, att argumentera ömt, att övertyga. Men 2008 blev året då det signalerades ganska starkt från kulturmakten att bara det som efterfrågas, och helst det som marknaden efterfrågar, är det som kan tillskrivas ett kulturvärde.

Måns Roséns dramatik handlar om just det där. Kulturvärde, människovärde och marknadsvärde. Han berättar om platsen som är öppen för den som knackar på dörren och som kommer med det där påståendet som likaväl kan tolkas som en fråga, och som formuleras så här vi vet kanske vad du söker! Det finns något i stället för tomhet.

Eleverna i de konstnärliga utbildningarna är överens om att de vill ägna livet åt att vara uttolkare av sin egen tid, bägge två, på deras eget vis. Och de vet att tomheten existerar sida vid sida med det meningsfulla. Deras frågor handlar och handlade 2008 om vilka frågor det är som tiden själv, själva varat, ställer.

Ordföranden för Kulturutredningen Eva Swartz Grimaldi hade makten att under 2008 formulera hur man inom kulturen kan bana väg för mindre av *varats tomhet*. Men hon var styrd av utredningens direktiv. 2009 blir året då

Kulturutredningens förslag kommer att granskas, reflekteras, debatteras. Överallt. Också inom skådebanerörelsen. Är du intresserad av att komma i kontakt med skådebanan där den är verksam i tio skilda regioner över hela Sverige; så ta kontakt.

Skådebaneörelsens idé är att ordna möten mellan konst, kultur och människor. Där behoven finns och utifrån en rättviseaspekt. I skådebanan är det organisationer som är medlemmar, inga enskilda individer.

Här nedan följer ett kontaktregister.

Skådebanan region Skåne, kontaktperson Alf Nilsson:
alf@skadebanan.org

Skådebanan region Jönköpings län, kontaktperson Marie Svelid: Marie.Svelid@riksteatern.se

Nya Skådebanan region Östergötlands län, kontaktperson Ulrika Dennström: ulrika@skadebananlinkoping.org

Skådebanan region Västra Götaland. Kontaktperson Pia Areblad: pia@vg.skadebanan.org

Nya Skådebanan region Stockholms län Kontaktperson Tony Nilsson: tony.nilsson@lo.se

Skådebanan Västmanlands län Kontaktperson Tapani Björkbacka: tapani.bjorkbacka@lo.se

Skådebanan Uppsala län. Kontaktperson Christina Forsberg: christina.forsberg@skadebanan uppsala.org

Skådebanan Dalarnas län. Kontaktperson Suzanne Lazar skadebanandalarna@telia.com

Skådebanan Mellersta Norrland Kontaktperson Åke Sundström åke. ake.sundstrom.sundsvall@telia.com

Skådebanan Norrbotten Kontaktperson Eva Plumppu: norrbotten@skadebanan.com

Cilla Rohdin ordförande i Skådebanan Dalarna anser att frågan om allas rätt till konst och kultur är en lika stor rättvisefråga som andra frågor inom det fackliga arbetet inom Kommunals avdelning i Dalarna där hon själv sitter med i avdelningsstyrelsen.

Cilla om konsten som ska vara till för alla

Cilla Rohdin är ordförande i skådebaneregionen i Dalarna. Och så är hon ledamot i Riksskådebanans styrelse.

- Konst är viktigt för alla människor, den ger oss en djupare kontakt med oss själva och med andra människor. Sedan tycker jag att det är en fråga om rättvisa att göra konsten tillgänglig för alla. När jag talar om konst menar jag alla slags konstnärliga möten; med bildkonsten, med skönlitteraturen, med musiken, med museivärlden, ja allt!

Cilla är undersköterska till yrket, snart fyrtio, gift, mamma till två vuxna barn. Hon bor på landet, en mil utanför Borlänge. I samma hus som hon själv växte upp.

I barndomen var det hon och mamma och en syster:

- Mamma hon tog med oss på mycket teater. Mest var det sådant som gavs på Dalateatern. Allvarligt. Jag kan inte minnas att jag såg någon barnteater alls. Däremot minns att upplevelserna blev viktiga för mig. Jag blev på en gång förundrad och stimulerad; nya tankar väcktes.

- Antagligen blev jag sedan själv en sådan där småbarns- och tonårsmamma som i mycket kom att likna min egen mamma. Det har varit viktigt att inte minst visa mina egna döttrar att hembygdsmuseer är betydelsefulla platser för att man ska begripa var man befinner sig i det historiska perspektivet, och för att man med det ska få sund respekt både för det som varit och för de människor som ska leva i framtiden.

I det folkbildande arbetet – som skådebaneuppdraget är – har hon ofta tänkt på mostern som utbildade sig till konstnär; och om barndomens besök i hennes ateljé.

- Det var fascinerande, en annan värld. Hon blev, utan att jag då förstod det, en symbol för en alternativ livsstil.

Cilla har också tänkt mycket på mammans och mosterns barndom, när hon lyssnat till en alltför kategorisk retorik om att arbetare inte hittar till konsten:

- Deras pappa vara väl det man förr kallade dräng, mot slutet blev han vaktmästare, och deras mamma, jag talar nu om mina morföräldrar, arbetade inte utanför hemmet. Det handlar helt enkelt om en vanlig arbetarfamilj. Det mina morföräldrars liv och föräldraskap därför har lärt mig är att man ska akta sig för alltför generella slutsatser om konsekvenserna av att ha rötter i den ena eller andra socialgruppen. Men å andra sidan så har jag mött nästan ofattbart många i mitt fackförbund Kommunal som har ansett att teater inte är till för alla. Snobbigt har en del sagt, samtidigt som de själva blivit överförtjusta när de väl är på teatern. Antagligen blir jag provocerad av det här *dubbla eller tredubbla*. Både av tanken att arbetare inte tar till sig

kulturen, och av den andra tanken, att det gör de visst! Samt det där att man gärna talar illa om något man inte känner till.

I Skådebanan Dalarna är det viktigt att söka upp, och inte bara att övertyga om det goda med själva saken, utan också att bokstavligen ta dem i hand som känner att konst och kultur inte är något för dem, anser Cilla

- Ibland måste man hoppa över orden och bara göra. Jag vet ju att livet förändras för den som tillåter sig att möta konst och kultur utan fördomar. Det har jag sett tillräckligt många exempel på. Och det är det som är drivkraften för mig. Tillgång till konst och kultur är en minst lika stor rättvisefråga i dag som någonsin tidigare i ett samhälle som ska verka för solidaritet och demokrati. För mig är det utan tvekan också en stor rättvisefråga för fackföreningsrörelsen.

- I Skådebanan i Dalarna, vi är en ung region, bara tre år gammal, har det hänt mycket sedan starten. Nu finns kulturen högt upp på dagordningen både bland politiker och i våra medlemsorganisationer. Självklart ska ett stort tack riktas till *Suzanne Lazar* som är verksamhetsansvarig för skådebaneverksamheten, utan henne hade vi inte alls kommit så långt.

- Vår vision är att vi ska växa ännu mera; och framför allt att alla fördomar mot kultur ska försvinna till gagn för både människor och kultur. Sedan vill vi inom skådebanan naturligtvis ha samhällets erkännande för att vi gör en bra sak. Där är vi dock på god väg!

ÅRSSAMMANSTÄLLNING FÖR ÅR 2008RIKSSKÅDEBANAN Org.nr 802004-3280

Föreningens verksamhet under året beskrivs i verksamhetsberättelsen till vilken denna årsammanställning är bilagd

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen föreslår att årets vinst 894:21 balanseras i ny räkning.

RESULTATRÄKNING 1 JAN - 31 DEC

INTÄKTER	2008	2007
Anslag	4 868 000,00	5 218 000,00
Övriga intäkter	-0,56	1,30
SUMMA RÖRELSEINTÄKTER	4 867 999,44	5 218 001,30
KOSTNADER		
Bidrag till Skådebaneregioner	-3 164 540,00	-3 673 448,00
Styrelse och revisorer	-164 894,79	-222 379,00
Samordnings- och utvecklingskostnader	-1 206 272,63	-1 192 936,89
SUMMA RÖRELSEKOSTNADER	-4 535 707,42	-5 088 763,89
RÖRELSERESULTAT	332 292,02	129 237,41
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		
Finansiella intäkter	138 817,21	81 205,89
Finansiella kostnader	-215,02	-1 231,00
Nedskrivning av fordringar	0,00	-140 000,00
SUMMA FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	138 602,19	-60 025,11
RESULTAT EFTER FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	470 894,21	69 212,30
BOKSLUTSDISPOSITIONER		
Avsättning Utvecklingsfond	-470 000,00	0,00
SUMMA BOKSLUTSDISPOSITIONER	-470 000,00	0,00
ÅRETS RESULTAT	894,21	69 212,30

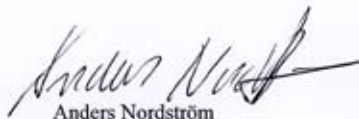
Tommy Ternemar

Zenita Bergman

Göran Sarring

Anders Nordström

Chilla Rohdin

BALANSRÄKNING 31 DEC**2008****2007****TILLGÅNGAR**

Likvida medel	3 484 017,21	2 890 470,84
Kortfristiga fordringar	133 348,21	86 184,64
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	3 617 365,42	2 976 655,48

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Datorer	0,00	7 293,33
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	0,00	7 293,33

SUMMA TILLGÅNGAR**3 617 365,42** **2 983 948,81****SKULDER OCH EGET KAPITAL****KORTFRISTIGA SKULDER**

Diverse kortfristiga skulder	-613 059,04	-450 536,64
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER	-613 059,04	-450 536,64

AVSÄTTNINGAR

Utvecklingsfond	-1 828 485,00	-1 358 485,00
SUMMA AVSÄTTNINGAR	-1 828 485,00	-1 358 485,00

EGET KAPITAL**FRITT EGET KAPITAL**

Balanserat resultat	-1 174 927,17	-1 105 714,87
Redovisat resultat	-894,21	-69 212,30
SUMMA FRITT EGET KAPITAL	-1 175 821,38	-1 174 927,17
SUMMA EGET KAPITAL	-1 175 821,38	-1 174 927,17

SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL**-3 617 365,42** **-2 983 948,81****STÄLLDA PANTER**

Företagsinteckningar	Inga	Inga
----------------------	------	------

ANSVARSFÖRBINDELSER

Borgensförbindelser	Inga	Inga
---------------------	------	------

VÄRDERINGSPRINCIPER

Inkomster och utgifter har periodiserats enligt god redovisningssed. Tillgångar och skulder har, där inte annat anges, tagits upp till anskaffningsvärden respektive nominella belopp.

Susanne Simonsson

Gerd Klang

Verksamhetsplan för Riksskådebanan 2009

Basen i Riksskådebanans arbete är att följa Riksskådebanans stadgar.

Riksskådebanans verksamhet för år 2009 kommer att följa den ansökan om medel för skådebaneverksamhet för 2009, som Riksskådebanans överlämnade till Statens Kulturråd i oktober 2008.

Riksskådebanan kommer under verksamhetsåret att fördjupa relationerna med sina medlemsorganisationer, fortsätta att stödja regionala skådebanor, vara lyhörd och drivande när det gäller startandet av ny skådebaneverksamhet (både när det gäller nya verksamhetsområden och nya geografiska områden) samt svara för utvecklingsverksamhet, utbildning, kunskaps- och erfarenhetsutbyte inom hela skådebanerörelsen.

Många aktiviteter under året handlar om opinionsbildning; seminarier i samverkan med skådebaneregionerna, medlemsorganisationer och andra samarbetspartners med likartad inriktning

Temat för årets verksamhetsplan är mångfald, barn och ungdom, tillgänglighet, jämställdhet, jämlikhet, utvecklingsverksamhet, samverkan.

Årsmöte

Inför årsmötet producerar Riksskådebanan en årsbok som utöver av vara ett dokument inför och under årsmötet, även fungerar som information och marknadsföring under resten av året.

Årsmötet kommer att ta ställning till det idé och måldokument som arbetats fram fortlöpande i skådebanerörelsen sedan 2007.

Kulturpris

Riksskådebanan har vidare för avsikt att instifta ett kulturpris under 2009. Syftet med priset är att stimulera barn och ungdom att både förstå kulturens värde och på ett djupare plan det egna personliga värdet, själva människovärdet, samt att det finns kvalitetsskillnader i det som i vid mening kallas kultur.

Barn och ungdom

Barn och ungdom ska under året integreras i Riksskådebanans verksamhet – både i Riksskådebanans samarbeten med regionala skådebanor, och i Riksskådebanans samverkan med centrala medlemsorganisationer och/eller i andra samverkankonstellationer.

Verksamhet i Riksskådebanans regi bl a

Riksskådebanans *egen verksamhet* i namn av Tankesmedjan i Nynäshamn är ett arbete som fortsätter under året i samverkan med lokala aktörer som verkar för idéer i Riksskådebanans riktning

Verksamheten är ett utvecklingsarbete, som under året ska dokumenteras för att sedan göras känt för såväl skådebaneregioner, medlemsorganisationer, Statens Kulturråd, Kulturdepartementet, Sveriges Riksdags kulturutskott som andra kulturella intressen.

Till detta arbete hör att Riksskådebanans förstärker sin hemsida i syfte att inspirera besökare till ny kunskap, till tankeutbyte. Riksskådebanan ska också under året uppmuntra de regionala skådebanorna att underhålla och utveckla sina respektive hemsidor.

Riksskådebanan ska även under året öppna för att nya icke ”konventionella” medlemsorganisationer ska kunna bli medlemmar i Riksskådebanan, samverkan med dessa organisationer ska fokuseras på kultur och demokrati Bland nya icke konventionella medlemsorganisationer finns kultur- och utbildningsorganisationer.

Vidare kommer Riksskådebanan att fördjupa samverkan både med medlemsorganisationen Verdandi (apropå det europeiska fattigdomsårat) samt med medlemsorganisationen PRO, inom ramen för sådan verksamhet som syftar till mera etnisk och kulturell mångfald, och till mera kultur för barn.

Höstkonferens på mångfaldstema

Riksskådebanan har för avsikt att ordna den traditionella höstkonferensen 2009 på temat kunskaps- och erfarenhetsutbyte inom ramen för *etnisk och kulturell mångfald*.

Till höstkonferensen i Riksskådebanan kommer medlemsorganisationerna, främst studieförbunden att bjudas in för debatt och samtal kring hur man kan utveckla konsthantverket från andra kulturkretsar än den nordiska (läs svenska).

Vidare kommer en rad chefer för kulturinstitutioner (stadsteatrar, konstmuseer, musikarrangörer och bokförlag) att bjudas in till samma konferens, i november 2009, för ett samtal om hur man prioriterar i termer av etnisk och kulturell mångfald.. Riksskådebanan kommer att föra fram sin uppfattning om att samtliga kulturinstitutioner behöver inrätta både mångfaldsråd, och på djupaste allvar verkligen ta råd av dessa råd för att legitimera skattefinansierade bidrag.

Tillgänglighet

I sitt fortlöpande opinionsbildande arbete gentemot de regionala medlemsorganisationerna kommer Riksskådebanan

under 2009 liksom tidigare är att uppmuntra till samtal där frågor aktualiseras som gäller behovet av att mångfalden reflekteras i det lokala och regionala konst- och kulturlivet.

Under verksamhetsåret kommer Riksskådebanan fortlöpande att framhålla, i det opinionsbildande arbetet (i tal, artiklar, lobbyverksamhet) för konstens och kulturens sak, att *all form av segregation* är ett hinder för kultur, demokrati och mänsklig utveckling.

Med andra ord Riksskådebanan kommer under 2009 fortlöpande skapa opinion för rätten till tillgänglighet enligt följande sätt att tolka behovet:

- att personer med funktionsnedsättning ska ha rätt att se sin egen verklighet skildrad i konsten samt att själva vara medskapare i denna konstnärliga process
- att personer med funktionsnedsättning ska ha rätt till kultur- och konstupplevelser på samma villkor som övriga medborgare. Det vill säga att det ska finnas hörselslinga, för hörselskadade, tolkning för synskadade osv, i alla skattefinansierade kulturlokaler.
- att bibliotek, museer, teatrar, gallerier för konst, musikarrangörer, bokförläggare med flera aldrig förbiser människor som lider av funktionsnedsättning. Detta förbiseende ska varken ske i den konstnärliga processen, i idéarbetet eller i marknadsföringen. Vidare uppmuntras samma kulturintressen (institutioner inom konstens och kulturens alla områden) att fokusera på att tillgängligheten kan variera av *andra skäl* än det som normalt brukas ses som hinder på grund av funktionsnedsättning.

Jämställdhetsarbete

Eftersom styrelsen enligt stadgarna består av ojämnt antal ledamöter kan styrelsen med nödvändighet inte bestå av lika många män som kvinnor.

Riksskådebanans styrelses strävan är dock att det under verksamhetsåret 2009 ska finnas lika många män som kvinnor i styrelsen, utöver den sittande ordföranden som under året är en man (vald på två år 2008).

Riksskådebanans arbete inom jämställdhetsområdet är att jämföra med annat arbete som organisationen utför för att förhindra segregation;

Riksskådebanan verkar för att såväl mäns som kvinnors erfarenheter ska ta plats i all slags konstnärlig verksamhet; i scenkonsten, i bildkonsten, i musiken, i idédebatten, i bokutgivningen.

Viktigt för Riksskådebanan är att under året verka för att de av samhället minst gynnade männens och kvinnornas erfarenheter finns med inom konsten, att dessa män och kvinnor blir synliga i konsten och att både män och kvinnor ges möjligheter att utifrån ett konstnärligt perspektiv diskutera de egna levnadsvillkoren

Jämlikhetsarbete

På samma sätt som det är synnerligen viktigt att såväl män som kvinnor från alla slags miljöer skildras i konsten, och själva är aktörer i denna skildring, är det viktigt för Riksskådebanan att ständigt argumentera i sak om betydelsen av olika slags mänskliga erfarenheter, och olika människors erfarenheter, i ett samhälle som står för en levande kultur och demokrati.

Inom ramen för Riksskådebanans *egen verksamhet* är det viktigt att de människor som har minst erfarenheter av konst och kulturmöten, kommer i främsta rummet.

Vidare har Riksskådebanan för avsikt att under året samverka med konstnärlig utbildning på högskolenivå - i syfte att bryta den sociala och kulturella snedrekryteringen till konstnärliga högskoleutbildningar.

Tryckfrihet, yttrandefrihet

Riksskådebanan har också för avsikt att under året utveckla samarbeten med sådana intressesammanslutningar som fångar författares och journalisters särskilda intressen, därför att kulturfrågan på djupet handlar om att bevara och föra samtal kring grundlagsfäst tryckfrihet och yttrandefrihet

Samverkan med Fontänhusen

Riksskådebanan – som redan under 2008 har intensifierat samarbetet med medlemsorganisationen Fontänhusen i Sverige, har för avsikt att under 2009 ta ännu ett steg i denna riktning.

Utvecklingsinsatsen handlar om att uppmuntra regionala skådebanor att ta kontakt med regionala fountainhouse – och där sådana finns – förstärka samarbeten i projekt som handlar om att ge främst bildkonstnärer stöd och uppmuntran. Genom att uppmuntra konstnärer till utställningsverksamhet skapas en mängd arbetsuppgifter till övriga medlemmar inom fontänhusen; konsten ska hängas, marknadsföras och inte minst debatteras. För Riksskådebanans och skådebanerörelsens del är en sådan här utveckling av verksamheten ytterligare ett försök att medverka till att placera konsten och konstupplevelsen i fokus för en diskussion som ytterst handlar om människovärde och värdighet.

Styrelsemöten, nyhetsbrev

Riksskådebanan kommer under året att ha sex styrelsemöten. Det första, konstituerande mötet följer direkt efter årsmötet, som hålls i Stockholm 28 mars 2008.

Riksskådebanan kommer att ge ut ett nyhetsbrev en gång i månaden,

Idéskrift

Riksskådebanan kommer under året att producera en särskild idéskrift.

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Riksskådebanan

Org.nr 802004-3280

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Riksskådebanan för 2008. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen gjort när den upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid med föreningens stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Styrelsens ledamöter har enligt vår bedömning inte handlat i strid med föreningens stadgar. Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den

Anders Lindby
Auktoriserad revisor

Anders Magnhagen